Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2026/1007

8.5.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2026/1007 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Απριλίου 2026

σχετικά με τη στήριξη της ανάπτυξης ενεργειακών κοινοτήτων και τη μεγιστοποίηση του δυναμικού της αυτοκατανάλωσης

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η παρούσα σύσταση καλύπτει τους αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 14) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]), και τους ενεργούς πελάτες, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 8) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]), που δραστηριοποιούνται στην αυτοπαραγωγή και αυτοκατανάλωση ανανεώσιμης ενέργειας (στο εξής: αυτοκατανάλωση), μεταξύ άλλων μέσω της κοινής χρήσης ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 10α) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944. Η παρούσα σύσταση καλύπτει επίσης τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 16) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, και τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 11) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην αυτοπαραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας και στην παροχή άλλων ειδών υπηρεσιών που σχετίζονται με την ενέργεια.

(2) Το άρθρο 15α της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν δικαίωμα στην κοινή χρήση ενέργειας το οποίο θα διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ότι «όλα τα νοικοκυριά, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς και, όταν ένα κράτος μέλος το έχει αποφασίσει, άλλες κατηγορίες τελικών πελατών έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην κοινή χρήση ενέργειας ως ενεργοί πελάτες». Η συνεπής εφαρμογή του εν λόγω δικαιώματος είναι ζωτικής σημασίας για την ανάδειξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων, την τόνωση των τοπικών επενδύσεων και τη βελτίωση της ευελιξίας του συστήματος.

(3) Το σχέδιο REPowerEU ([3]) αναδεικνύει το δυναμικό των ενεργειακών κοινοτήτων και της αυτοκατανάλωσης όσον αφορά τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση των ασταθών και υψηλών τιμών της ενέργειας, καλώντας τα κράτη μέλη να επιταχύνουν τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους». Η στρατηγική της ΕΕ για την ηλιακή ενέργεια ([4]) αναγνωρίζει συγκεκριμένα το υψηλό δυναμικό των ενεργειακών κοινοτήτων και της αυτοκατανάλωσης για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της ηλιακής ενέργειας. Με τη στρατηγική αυτή διατυπώθηκε κοινή πολιτική φιλοδοξία για τη σύσταση μίας τουλάχιστον ενεργειακής κοινότητας βασισμένης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κάθε δήμο με πληθυσμό άνω των 10 000 κατοίκων έως το 2025. Η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]) για την ενεργειακή απόδοση ζητεί από τις τοπικές αρχές σε δήμους με πληθυσμό άνω των 45 000 κατοίκων να αξιολογήσουν τον ρόλο των ενεργειακών κοινοτήτων στα τοπικά σχέδια θέρμανσης και ψύξης.

([1]) Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([2]) Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

([3]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο REPowerEU, COM(2022) 230 final.

([4]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Στρατηγική της ΕΕ για την ηλιακή ενέργεια, COM(2022) 221 final.

([5]) Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

(4) Το πλαίσιο της ΕΕ δίνει έμφαση στη δικαιοσύνη και τη συμπεριληπτικότητα. Τόσο ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/955 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]) όσο και η σύσταση (ΕΕ) 2023/2407 της Επιτροπής ([7]) αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των ενεργειακών κοινοτήτων και των συστημάτων αυτοκατανάλωσης [ιδιοκατανάλωσης], όπως η κοινή χρήση ενέργειας, όσον αφορά τη συμβολή τους στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και των νοικοκυριών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων νοικοκυριών, των νοικοκυριών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια και των νοικοκυριών στα οποία ζουν άτομα με αναπηρία σε ενεργειακές κοινότητες και έργα ανανεώσιμης ενέργειας.

(5) Τα κατάλληλα σχεδιασμένα ευνοϊκά πλαίσια για τις ενεργειακές κοινότητες, την ατομική αυτοκατανάλωση και την κοινή χρήση ενέργειας μπορούν να στηρίξουν την υλοποίηση της αρχής 20 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία επιβεβαιώνει το δικαίωμα όλων να έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας.

(6) Το σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια ([8]), το οποίο παρουσίασε η Επιτροπή στις 26 Φεβρουαρίου 2025, θέτει ως στόχο να καταστεί η ενέργεια οικονομικά προσιτή, να επιταχυνθεί η ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας και να μειωθεί η εξάρτηση της Ένωσης από τα ορυκτά καύσιμα και τις εισαγωγές ενέργειας. Συμβάλλει επίσης στην επίτευξη των στόχων της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία ([9]), ενισχύοντας τις τοπικές επενδύσεις, την ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη μέσω απλουστευμένων, προβλέψιμων και διαφανών πλαισίων. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η δέσμη ενεργειακών μέτρων για τους πολίτες ([10]) αποσκοπεί στην περαιτέρω αύξηση της συμμετοχής των πολιτών και των κοινοτήτων στην ενεργειακή μετάβαση και στην ενδυνάμωσή τους, ώστε να παράγουν, να αποθηκεύουν, να καταναλώνουν, να μοιράζονται ή να πωλούν τη δική τους ανανεώσιμη ενέργεια, εξασφαλίζοντας σταθερή πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές τιμές ενέργειας.

(7) Λόγω της εξάρτησής τους από τη συμμετοχή και συχνά από την εθελοντική εργασία του κοινού, οι ενεργειακές κοινότητες αντιμετωπίζουν ιδιαίτερους περιορισμούς όσον αφορά την τεχνική ικανότητα, τον χρόνο και τη χρηματοδότηση, οι οποίοι επηρεάζουν τον κύκλο ανάπτυξης των έργων, καθώς και την πρόσβασή τους στις αγορές ενέργειας. Οι ενεργειακές κοινότητες αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην εξασφάλιση χρηματοδότησης στα αρχικά στάδια ανάπτυξης έργων, στη διαχείριση πολύπλοκων διοικητικών διαδικασιών, στις επενδύσεις σε τεχνικές υποδομές ή στην πραγματοποίηση συναλλαγών στην αγορά ([11]).

(8) Για να συμβάλουν στην υπέρβαση αυτών των περιορισμών και να διευκολύνουν την ισότιμη ανάπτυξη σε ολόκληρη την Ένωση, οι ενεργειακές κοινότητες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναδύονται, να διαφοροποιούνται και να αναπτύσσονται, με τη διασφάλιση σαφών και συνεκτικών πλαισίων, γενικής ευαισθητοποίησης και δίκαιης μεταχείρισης, με την ελαχιστοποίηση των κανονιστικών και διοικητικών φραγμών σε όλες τις σχετικές αγορές και τους σχετικούς τομείς ενέργειας και με την παροχή καθοδήγησης για τεχνικές και οικονομικές πτυχές, καθώς και διευκόλυνσης της πρόσβασης στη χρηματοδότηση. Η στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω την επαγγελματοποίηση και την αυτονομία των ενεργειακών κοινοτήτων και τα τεχνικά εργαλεία για τον σχεδιασμό τους είναι θεμελιώδους σημασίας για τη συνολική διάδοση των ενεργειακών κοινοτήτων. Η στήριξη προς τις τοπικές αρχές, και ιδίως προς τις δευτεροβάθμιες δομές και τις ομοσπονδίες ενεργειακών κοινοτήτων, μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό μέσο για την επιτάχυνση της ανάπτυξής τους και της ικανότητάς τους να συμμετέχουν σε έργα που είναι πιο καινοτόμα από κοινωνική και τεχνολογική άποψη και απαιτούν περισσότερους πόρους.

(9) Η αυτοκατανάλωση ανανεώσιμης ενέργειας αντιμετωπίζει τους δικούς της ιδιαίτερους φραγμούς όσον αφορά τη χρηματοδότηση, την αδειοδότηση, την πρόσβαση στο δίκτυο και τη διοικητική πολυπλοκότητα. Οι φραγμοί αυτοί επηρεάζουν δυσανάλογα τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και τους μικρούς καταναλωτές. Για να διασφαλιστεί η συμπεριληπτικότητα, είναι ουσιαστικής σημασίας τα ακόλουθα: η απλούστευση· η ενσωμάτωση των ενιαίων σημείων επαφής για την αδειοδότηση και των υπηρεσιών μίας στάσης· η στοχευμένη χρηματοδοτική στήριξη· και οι προσεγγίσεις χρηματοδότησης από τρίτους ή συλλογικής χρηματοδότησης, όπως η χρηματοδοτική μίσθωση, οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και τα κοινοτικά επενδυτικά προγράμματα. Μια συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά τις ενεργειακές κοινότητες και την κοινή χρήση ενέργειας σε ολόκληρη την Ένωση θα συμβάλει στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και στην ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων σε διασυνοριακό επίπεδο. Οι κοινές αρχές ως προς τους ορισμούς, την αμοιβή, την ενσωμάτωση στο δίκτυο και την προστασία των καταναλωτών συμβάλλουν στην επίτευξη μιας τέτοιας συνεκτικής προσέγγισης.

([6]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/955 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για τη σύσταση Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΕΕ L 130, 16.5.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([7]) Σύσταση (ΕΕ) 2023/2407 της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2023, σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια (ΕΕ L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([8]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια — Απελευθέρωση της πραγματικής αξίας της Ενεργειακής μας Ένωσης με σκοπό τη διασφάλιση οικονομικά προσιτής, αποδοτικής και καθαρής ενέργειας για όλους τους Ευρωπαίους, COM(2025) 79 final, Βρυξέλλες, 26.2.2025.

([9]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση, COM(2025) 85 final.

([10]) COM(2026) 115 final.

([11]) Βλ. συστάσεις αριθ. 9 και 10 της ομάδας πολιτών για την ενεργειακή απόδοση, Ομάδα για την ενεργειακή απόδοση — Πλατφόρμα συμμετοχής των πολιτών.

(10) Η αναλογική και χωρίς διακρίσεις μεταχείριση και η προσαρμοσμένη στήριξη στις διαδικασίες και τις αιτήσεις σύνδεσης στο δίκτυο διευκολύνουν την πρόσβαση στα δίκτυα των εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(11) Η κοινή χρήση ενέργειας, όταν συνδυάζεται με απόκριση ζήτησης, μετατόπιση φορτίου ή αποθήκευση ενέργειας, μπορεί να αποφέρει εξοικονόμηση κόστους τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τα ενεργειακά συστήματα. Αυτό προϋποθέτει πρόσβαση σε δεδομένα μέτρησης και κατανάλωσης, καθώς και διαλειτουργικότητα των δεδομένων.

(12) Σύμφωνα με το θεματολόγιο της Επιτροπής για την απλούστευση και τη βελτίωση της νομοθεσίας, η παρούσα σύσταση επιδιώκει να παράσχει στα κράτη μέλη πρακτική καθοδήγηση, ώστε να εξασφαλιστεί η συνεκτική, αναλογική και φιλική προς τον πολίτη εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας για τις ενεργειακές κοινότητες και τα συστήματα αυτοκατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένης της κοινής χρήσης ενέργειας.

(13) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να απλουστεύσουν τις διοικητικές διαδικασίες για τη σύσταση, τη λειτουργία και την ανάπτυξη ενεργειακών κοινοτήτων και αυτοκατανάλωσης, καθώς και τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων. Η εφαρμογή θα πρέπει να βασίζεται σε υφιστάμενες δομές και ψηφιακά εργαλεία, διασφαλίζοντας τη συνοχή, την οικονομική αποδοτικότητα και την ελάχιστη διοικητική επιβάρυνση για τους προμηθευτές, τους καταναλωτές και τις εθνικές αρχές.

(14) Προκειμένου να στηρίξει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της παρούσας σύστασης, η Επιτροπή προτίθεται να λάβει σειρά μέτρων για την περαιτέρω ανάπτυξη και διάδοση των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ένωση και να στηρίξει την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας. Τα μέτρα αυτά καθορίζονται στο σχέδιο δράσης που παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Συνιστάται στα κράτη μέλη να λάβουν τα ακόλουθα μέτρα:

1. Κατά τη θέση σε ισχύ των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με το άρθρο 2 σημείο 8) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, **να διασφαλίσουν τη συνοχή μεταξύ των εννοιών των ενεργών πελατών και των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές** ([12]) όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με τη μεμονωμένη αυτοκατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ([13]) και την κοινή χρήση ενέργειας ([14]), και να διακρίνουν τους εν λόγω ορισμούς από τους εμπορικούς παράγοντες, διασφαλίζοντας παράλληλα την προσβασιμότητα για όλους τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των ενοικιαστών, των κατοίκων πολυκατοικιών και των ευάλωτων νοικοκυριών και των ατόμων που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, όπως οι γυναίκες και άλλες ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο διακρίσεων και πλήττονται δυσανάλογα.

2. **Να κάνουν σαφή διάκριση μεταξύ της έννοιας των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας** ([15]) **και των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών** ([16]) όσον αφορά τη σύνθεση, τις απαιτήσεις διακυβέρνησης και τον σκοπό τους, και να επισημάνουν τα ειδικά πλεονεκτήματα και οφέλη συγκεκριμένων μορφών ενεργειακών κοινοτήτων, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ τους και η σαφήνεια σχετικά με τον σκοπό τους.

3. Κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15α της τροποποιητικής οδηγίας (ΕΕ) 2024/1711 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([17]), να θεσπίσουν **ευνοϊκό πλαίσιο για τους ενεργούς πελάτες που δρουν από κοινού**, το οποίο να συνάδει με τα δικαιώματα των μεμονωμένων αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές του άρθρου 21 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και των ενεργών πελατών του άρθρου 15 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

4. Να μεταφέρουν πλήρως στο εθνικό δίκαιο τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τις ενεργειακές κοινότητες και την αυτοκατανάλωση ([18]) και να εφαρμόσουν ευνοϊκά πλαίσια που συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη των ενεργειακών κοινοτήτων **στους τομείς της θέρμανσης και της ψύξης, της ηλεκτρικής ενέργειας και της ανακαίνισης κτιρίων**, παρέχοντας τη δυνατότητα στις ενεργειακές κοινότητες να συμβάλουν στους συνολικούς στόχους της Ένωσης για τις ανακαινίσεις και την ανανεώσιμη ενέργεια.

([12]) Όπως ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001.
([13]) Σύμφωνα με το άρθρο 21 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.
([14]) Σύμφωνα με το άρθρο 15α της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.
([15]) Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 16) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.
([16]) Όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 11) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.
([17]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1711 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001 και (ΕΕ) 2019/944 όσον αφορά τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης (ΕΕ L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj).
([18]) Οδηγία (ΕΕ) 2019/944, ιδίως το άρθρο 2 σημεία 8), 10α) και 11), τα άρθρα 15, 15α και 16, οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, ιδίως το άρθρο 2 σημείο 16) και τα άρθρα 21 και 22.

Διακυβέρνηση και παρακολούθηση

5. Να καταρτίσουν **εθνική στρατηγική για τις ενεργειακές κοινότητες και την αυτοκατανάλωση**, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της δυνητικής συμβολής στους ενεργειακούς στόχους της ΕΕ έως το 2030 και το 2040 με βάση αξιολόγηση του δυναμικού και των φραγμών σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 6 και το άρθρο 22 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, και να υποβάλουν εκθέσεις προόδου μέσω των ενοποιημένων εκθέσεων προόδου σχετικά με τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα.

6. Να ορίσουν αρμόδια αρχή ή φορέα για την **αξιολόγηση και την παρακολούθηση του δυναμικού και του αντικτύπου των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών οφελών των ενεργειακών κοινοτήτων και της αυτοκατανάλωσης**, καθώς και της άρσης των φραγμών όσον αφορά τα γεωγραφικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, όπως και των ευρύτερων στόχων ή επιδιώξεων πολιτικής για την ανάπτυξη ενεργειακών κοινοτήτων και της αυτοκατανάλωσης σε τακτά χρονικά διαστήματα και ενδεχομένως σε συντονισμό με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα δεδομένα που συλλέγονται από τους σχετικούς συμφεροντούχους και τη χαρτογράφηση που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 15β της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.

7. Να θεσπίσουν **ολοκληρωμένα και επικαιροποιημένα εθνικά μητρώα για τις ενεργειακές κοινότητες** που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης, των δεδομένων των έργων και των οργανωτικών χαρακτηριστικών, χωρίς να επιβάλλονται δυσανάλογα τέλη ή διοικητικές απαιτήσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένες ενεργειακές δραστηριότητες.

8. Να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακά φτωχών νοικοκυριών, των ενοικιαστών και των κατοίκων κοινωνικών κατοικιών, των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των επιχειρήσεων, των τοπικών αρχών, των ενεργειακών κοινοτήτων και/ή των εκπροσώπων τους στην εφαρμογή της παρούσας σύστασης μέσω **τακτικών διαβουλεύσεων και διαρθρωμένου διαλόγου**.

Αδειοδότηση και ενοποίηση συστημάτων

9. **Να καταργήσουν τις διαδικασίες αδειοδότησης για μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις ηλιακών φωτοβολταϊκών και αποθήκευσης**, να θεσπίσουν μέτρα σχετικά με τις αντλίες θερμότητας, τα ηλεκτρικά οχήματα και τα σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και να απλουστεύσουν τις σχετικές συνδέσεις με το δίκτυο, επιβάλλοντας συγκεκριμένα και εύλογα χρονοδιαγράμματα για την ενημέρωση των τελικών πελατών και των ενεργειακών κοινοτήτων και αίροντας τις διοικητικές απαιτήσεις και τους κανονιστικούς φραγμούς ([19]) για τις μπαταρίες με ρευματολήπτη και τις ηλιακές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις μπαλκονιού έως 800 W.

10. Να διασφαλίσουν έγκαιρες, διαφανείς, αναλογικές και απλές **διαδικασίες σύνδεσης με το δίκτυο**, σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001, (ΕΕ) 2019/944, (ΕΕ) 2024/1788 όσον αφορά την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης ([20]), επιτρέποντας την ανάκτηση ή τη μείωση της κατάθεσης χρηματικής εγγύησης εάν πληρούνται τα κριτήρια ληκτότητας, καθορίζοντας συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για την ενημέρωση των ενεργειακών κοινοτήτων και των τελικών πελατών σχετικά με τις διαδικασίες, το κόστος και τις εγκρίσεις, παρέχοντας ειδική συνδρομή ή καθοδήγηση για τις αιτήσεις και χαλαρώνοντας τις διοικητικές και τεχνικές απαιτήσεις, όπου είναι δυνατόν, με παράλληλη εφαρμογή μη διακριτικής και αναλογικής μεταχείρισης σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό πλαίσιο.

11. Να διασφαλίσουν ότι οι διαχειριστές δικτύων λαμβάνουν υπόψη την αναμενόμενη ανάπτυξη και τον αντίκτυπο της αυτοκατανάλωσης και των δραστηριοτήτων της ενεργειακής κοινότητας στα οικεία σχέδια ανάπτυξης δικτύων, ώστε να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση προληπτικών επενδύσεων.

12. Όταν η χωρητικότητα του δικτύου είναι ανεπαρκής και όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό, **να διασφαλίζουν ότι οι ενεργειακές κοινότητες και οι τελικοί πελάτες που συμμετέχουν σε συστήματα κοινής χρήσης ενέργειας μπορούν να συνάψουν συμφωνία ευέλικτης σύνδεσης με το δίκτυο με διαχειριστές συστημάτων** όταν λειτουργούν εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή επιτυγχάνουν υψηλά επίπεδα τοπικής αυτοκατανάλωσης, σύμφωνα με το άρθρο 6α της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

13. Να επιτρέπουν στις ενεργειακές κοινότητες πολιτών να διαχειρίζονται **κλειστά δίκτυα διανομής**, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4 και το άρθρο 38 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, και στις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας να αναπτύσσουν και να λειτουργούν **δίκτυα θέρμανσης και ψύξης** από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην περιοχή λειτουργίας τους.

([19]) Βλ. επίσης πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001, (ΕΕ) 2019/944, (ΕΕ) 2024/1788 όσον αφορά την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης, COM(2025) 1007 final.

([20]) COM(2025) 1007 final.

Τυποποιημένη προσέγγιση για την κοινή χρήση ενέργειας

14. Να παρέχουν τη δυνατότητα κοινής χρήσης ενέργειας εντός της ίδιας ζώνης προσφοράς ή μιας πιο περιορισμένης γεωγραφικής **περιοχής και να ενθαρρύνουν τις εθνικές κανονιστικές αρχές να αξιολογούν το δυναμικό ευελιξίας της τοπικής κοινής χρήσης ενέργειας**, σύμφωνα με την τοπολογία δικτύου, και να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές κατά την εφαρμογή τελών δικτύου που αποτυπώνουν το κόστος.

15. **Να διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες που συμμετέχουν στην κοινή χρήση ενέργειας και οι ενεργειακές κοινότητες δεν υπόκεινται σε διαδικασίες, απαιτήσεις ή υποχρεώσεις προμηθευτή** που είναι δυσανάλογες ή εισάγουν διακρίσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, καθώς και σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.

16. **Να προβλέπουν τις προϋποθέσεις που διευκολύνουν τα καθήκοντα παρακολούθησης των εθνικών κανονιστικών αρχών όσον αφορά την κατάργηση των τελών αυτόνομων προμηθευτών που είναι σταθερά και υπερβαίνουν το άμεσο κόστος που προκύπτει** λόγω της κοινής χρήσης ενέργειας.

17. **Να ορίσουν αρμόδια εθνική αρχή για την παροχή πληροφοριών** σχετικά με την κοινή χρήση ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης υπηρεσίας υποστήριξης, καταλόγου των επιχειρησιακών διοργανωτών κοινής χρήσης ενέργειας, προαιρετικών υποδειγμάτων συμβάσεων, καθώς και τεχνικών, νομικών, οικονομικών και πρακτικών πληροφοριών.

18. Να διασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν απλές, διαφανείς και ψηφιακές **διαδικασίες εγγραφής** για τις διευθετήσεις κοινής χρήσης ενέργειας και ότι, όταν ο αριθμός των τελικών πελατών που συμμετέχουν στην κοινή χρήση ενέργειας υπερβαίνει ορισμένο αριθμό, είναι υποχρεωτικός ο χαρακτηρισμός της ως εσωτερικής κοινής χρήσης ενέργειας, ώστε να διευκολυνθεί ο εξορθολογισμός της διαδικασίας επικοινωνίας και εγγραφής.

19. Να υιοθετήσουν διαλειτουργική, ασφαλή και τυποποιημένη προσέγγιση όσον αφορά **τη διαχείριση και την ανταλλαγή δεδομένων**, ώστε να καταστεί λειτουργική η κοινή χρήση ενέργειας.

20. Να διασφαλίσουν ότι τα σχετικά **δεδομένα μέτρησης καθίστανται διαθέσιμα σε σχεδόν πραγματικό χρόνο** ([21])**, τουλάχιστον σε διάστημα ίσο ή μικρότερο από την περίοδο εκκαθάρισης αποκλίσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 15 του κανονισμού για την αγορά ενέργειας** ([22])**, και ότι εργαλεία λογισμικού καθίστανται διαθέσιμα** σε όλα τα σχετικά μέρη, συμπεριλαμβανομένων των τελικών πελατών, των προμηθευτών και, κατά περίπτωση, των διοργανωτών κοινής χρήσης ενέργειας και των ενεργειακών κοινοτήτων, μεταξύ άλλων για τη στήριξη της κοινής χρήσης ενέργειας και των υπηρεσιών ευελιξίας.

21. Να διασφαλίσουν ότι οι στατικές κλείδες κοινής χρήσης ενέργειας ([23]) μπορούν να αναθεωρούνται περιοδικά και να καθίστανται διαθέσιμες στους τελικούς πελάτες, καθώς και να διευκολύνουν τη **σταδιακή μετάβαση από τις στατικές στις δυναμικές κλείδες κοινής χρήσης ενέργειας**, ώστε να βελτιστοποιηθεί η αξία τόσο για το ενεργειακό σύστημα όσο και για τους συμμετέχοντες στην κοινή χρήση ενέργειας.

22. Να παρέχουν στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές τη δυνατότητα να εφαρμόζουν **ρυθμιστικά δοκιμαστήρια**, ώστε να πειραματίζονται με την κατανομή και τη μέτρηση σε πολλαπλούς μετρητές και τοποθεσίες, τις μεθόδους κατανομής, τον σχεδιασμό των τιμολογίων, την ευθύνη εξισορρόπησης, την ανταλλαγή δεδομένων και την εκκαθάριση, καθώς και με την προστασία των καταναλωτών και τη φορολογία.

Αμοιβή για τη μεγιστοποίηση της αξίας της αυτοκατανάλωσης

23. Να επιταχύνουν την **εγκατάσταση έξυπνων μετρητών** εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και να θέσουν σε εφαρμογή διαλειτουργικά συστήματα ανταλλαγής δεδομένων, ώστε να καταστεί δυνατή η ακριβής μέτρηση, η τιμολόγηση και η βελτιστοποίηση της αυτοκατανάλωσης.

([21]) Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 26) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

([22]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj).

([23]) Κατά τη θέσπιση πρωτοβουλίας για την κοινή χρήση ενέργειας, πρέπει να υιοθετηθεί ειδικός τύπος που θα καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η κοινή παραγωγή θα συνυπολογίζεται στους λογαριασμούς ενέργειας συγκεκριμένων συμμετεχόντων στην κοινή χρήση ενέργειας. Ο τύπος αυτός αποκαλείται συντελεστής ή κλείδα επιμερισμού.

24. Να διασφαλίσουν ότι η πλεονάζουσα ηλεκτρική ενέργεια που δεν αυτοκαταναλώνεται πίσω από τον μετρητή ή δεν επιμερίζεται μπορεί **να ανταμείβεται δίκαια με βάση τα σήματα της αγοράς**, αντικατοπτρίζοντας την αξία της τόσο για τους καταναλωτές όσο και για το σύστημα.

25. Κατά τον σχεδιασμό καθεστώτων λειτουργικής στήριξης για αυτοπαραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια που διοχετεύεται στο δίκτυο, να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης **πριμοδοτήσεων της αγοράς που παρέχουν κίνητρα για τη βελτιστοποίηση της αυτοκατανάλωσης**, μεταξύ άλλων μέσω της κοινής χρήσης ενέργειας.

Πρόσβαση στις σχετικές αγορές ενέργειας

26. Να εφαρμόσουν **ευέλικτα καθεστώτα αδειοδότησης** που επιτρέπουν στις ενεργειακές κοινότητες, σε συνεργασία με συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 14) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, να προμηθεύουν ενέργεια ή να παρέχουν υπηρεσίες ευελιξίας στους τελικούς πελάτες.

27. **Να προωθήσουν τη συνεργασία με προμηθευτές και φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης**, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 19) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, για τη διευκόλυνση της εμπορίας ενέργειας ή ευελιξίας εξ ονόματος των ενεργειακών κοινοτήτων ή των τελικών πελατών που συνάπτουν συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, συμβάσεις εμπορίας μεταξύ ομοτίμων ή συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ευελιξίας, διασφαλίζοντας παράλληλα την εφαρμογή ρητρών διασφάλισης που προστατεύουν τις ενεργειακές κοινότητες, τους ενεργούς πελάτες και τους αυτοκαταναλωτές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές από καταχρήσεις εκ μέρους ισχυρότερων παραγόντων της αγοράς.

28. Να διασφαλίσουν ότι τα ελάχιστα μεγέθη προσφορών, η διάρκεια των συμβάσεων, τα μοντέλα πρόσβασης στην αγορά και οι **απαιτήσεις προεπιλογής για τις τοπικές αγορές ενεργειακών υπηρεσιών** επιτρέπουν σε μικρότερα συσσωρευμένα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό τη διαχείριση ενεργειακών κοινοτήτων ή ομάδων κοινής χρήσης ενέργειας να συμμετέχουν άμεσα ή μέσω φορέα σωρευτικής εκπροσώπησης και να δημιουργήσουν ρυθμιστικά δοκιμαστήρια για τη δοκιμή και την προσαρμογή τέτοιων στοιχείων σχεδιασμού της αγοράς σε ελεγχόμενο περιβάλλον.

Πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση

29. **Να παράσχουν επενδυτική στήριξη** για ολοκληρωμένα συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των ηλιακών φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας, της αποθήκευσης ή των συστημάτων θέρμανσης και ψύξης από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προγραμμάτων ανακαίνισης κτιρίων που εστιάζουν σε ευάλωτες κοινότητες.

30. Να εξετάσουν τη σκοπιμότητα εφαρμογής μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ ή απαλλαγών για συγκεκριμένα συστήματα καθαρής θέρμανσης υψηλής απόδοσης, καθώς και για ηλιακούς συλλέκτες, σύμφωνα με την οδηγία 2006/112/ΕΚ ([24]) σχετικά με τον ΦΠΑ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2022/542 του Συμβουλίου ([25]) όσον αφορά τους συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας.

31. **Να αξιοποιήσουν πλήρως τα υφιστάμενα ταμεία συνοχής και κάθε άλλη σχετική ενωσιακή χρηματοδότηση** που διατίθεται στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027, καθώς και άλλα χρηματοδοτικά μέσα για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε ενεργειακές κοινότητες και συστήματα αυτοκατανάλωσης τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές και σε περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα που βρίσκονται σε μετάβαση ή σε άλλες περιφέρειες που πλήττονται ιδιαίτερα από τη μετάβαση προς μια απανθρακοποιημένη οικονομία.

32. **Να προσδιορίσουν τα σημεία στα οποία υπάρχουν χρηματοδοτικά κενά** για τα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής και **να θέσουν σε εφαρμογή ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα για τις ενεργειακές κοινότητες**, ιδίως αρχική χρηματοδότηση κατά τη φάση (προ-) ανάπτυξης.

33. **Να διασφαλίσουν** ότι τα γενικά χρηματοδοτικά προγράμματα και τα χρηματοδοτικά μέσα για έργα ανανεώσιμης ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης συνοδεύονται από **ειδικά πλαίσια που διευκολύνουν την πρόσβαση των ενεργειακών κοινοτήτων** ([26]), ιδίως μέσω ομοσπονδιών ενεργειακών κοινοτήτων.

([24]) Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([25]) Οδηγία (ΕΕ) 2022/542 του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/112/ΕΚ και (ΕΕ) 2020/285 όσον αφορά τους συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 107 της 6.4.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/542/oj).

([26]) Π.χ. μέσω της συμπερίληψης χρηματοδότησης μικρής κλίμακας δράσεων, ευαισθητοποίησης ή στήριξης για την υποβολή αιτήσεων.

Στήριξη για την ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη ικανοτήτων

34. **Να προωθήσουν** την ένταξη θεμάτων που αφορούν τις ενεργειακές κοινότητες και την κοινή χρήση ενέργειας **στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης**, ιδίως μέσω της συνεργασίας με πανεπιστήμια, ιδρύματα επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης και προγράμματα μαθητείας που υποστηρίζονται από το Erasmus+, το σύμφωνο για τις δεξιότητες και τις μεγάλης κλίμακας συμπράξεις δεξιοτήτων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+.

35. **Να στηρίξουν πρωτοβουλίες και δράσεις συμμετοχής των νέων και του κοινού με τη συμμετοχή εκπροσώπων αγροτικών και απομακρυσμένων κοινοτήτων**, με σκοπό την ευαισθητοποίηση, την προώθηση αλλαγής συμπεριφοράς και την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών σε ενεργειακές κοινότητες, στην αυτοκατανάλωση και στην κοινή χρήση ενέργειας.

36. **Να κοινοποιούν** με σαφήνεια και αρκετά έγκαιρα τις επικείμενες **αλλαγές στις διαρθρώσεις τιμολογίων και στους μηχανισμούς αμοιβών**, συνοδευόμενες από μεταβατικές περιόδους και καθοδήγηση των καταναλωτών σχετικά με τις επιπτώσεις και τις ευκαιρίες.

37. **Να αξιοποιούν υφιστάμενες δομές υπηρεσιών μίας στάσης ή να δημιουργούν τέτοιες δομές** ή παρόμοιους μηχανισμούς, ώστε να παρέχεται μια ενιαία διαδικτυακή και, εφόσον είναι δυνατόν, φυσική διεπαφή για τις ενεργειακές κοινότητες και τους καταναλωτές με ολοκληρωμένες και φιλικές προς τον χρήστη τεχνικές, νομικές, διοικητικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές συμβουλές, οδηγίες, κατευθυντήριες γραμμές και υλικό, όπως υποδείγματα, με τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων και παρακολούθησης της προόδου των αδειών, των αδειοδοτήσεων και των καθεστώτων στήριξης.

38. **Να παράσχουν κατευθυντήριες γραμμές, ευκαιρίες ανταλλαγής γνώσεων, τεχνική καθοδήγηση και κατάρτιση στη διαχείριση έργων στις τοπικές αρχές** με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής και της στήριξής τους σε έργα κοινής χρήσης ενέργειας και ενεργειακής κοινότητας στα οποία συμμετέχουν νοικοκυριά που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, καθώς και στην ανάπτυξη έργων έντασης υποδομών, όπως έργα θέρμανσης και ψύξης υπό την καθοδήγηση των τοπικών κοινοτήτων.

39. **Να προωθήσουν τις ομοσπονδίες και τις δευτεροβάθμιες δομές των ενεργειακών κοινοτήτων και να στηρίξουν την ανάπτυξη ικανοτήτων τους,** ώστε να μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες που σχετίζονται με την ενέργεια και **να διευκολύνουν την πρόσβαση των τοπικών ενεργειακών κοινοτήτων σε υπηρεσίες χρηματοδότησης και τεχνικής βοήθειας**.

Περιφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία

40. **Να καταστήσουν δυνατή τη διασυνοριακή συμμετοχή** σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών και σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας, να διερευνήσουν τις δυνατότητες διασυνοριακών ενεργειακών κοινοτήτων, ιδίως σε παραμεθόριες περιοχές, και να άρουν τους νομικούς ή διοικητικούς φραγμούς που εμποδίζουν τις κοινές επενδύσεις, την κοινή χρήση του δικτύου και την κοινή χρήση της ενέργειας σε διασυνοριακό επίπεδο.

41. **Να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης των ενεργειακών κοινοτήτων στις υφιστάμενες μακροπεριφερειακές στρατηγικές και στα σχετικά σχέδια δράσης**, με τη στήριξη των μέσων της πολιτικής συνοχής και των ταμείων της Ένωσης.

Κοινωνική συμπεριληπτικότητα

42. Να ορίσουν επαρκώς **τις έννοιες του «ουσιαστικού ελέγχου», της «αυτονομίας» και των «κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών οφελών»**, όπως αναφέρονται στον ορισμό των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας στο άρθρο 2 σημείο 16) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και στον ορισμό των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών στο άρθρο 2 σημείο 11) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, ώστε να διασφαλιστεί ότι η έννοια χρησιμοποιείται από και για το κοινό, να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση κατά τη σύσταση μιας ενεργειακής κοινότητας και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στην έννοια αυτήν.

43. Να προωθήσουν **μοντέλα τρίτων και μοντέλα συλλογικής χρηματοδότησης για την κοινή χρήση ενέργειας**, μεταξύ άλλων μέσω ενεργειακών κοινοτήτων, ώστε η αυτοκατανάλωση να καταστεί προσβάσιμη σε ενοικιαστές, νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και ευάλωτα νοικοκυριά.

44. Να προωθήσουν μοντέλα συμμετοχής με περιορισμένους φραγμούς πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων επιλογών μηδενικού αρχικού κόστους, στοχευμένης, τεχνικής, οικονομικής και διοικητικής στήριξης για νοικοκυριά που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, ενοικιαστές και κατοίκους κοινωνικών κατοικιών, καθώς και άτομα με αναπηρία ([27]) και προσβάσιμους μη ψηφιακούς διαύλους εγγραφής και υποστήριξης.

45. Να συμπεριλάβουν **αναλογικά και χωρίς αποκλεισμούς κριτήρια επιλογής** που επιτρέπουν στις ενεργειακές κοινότητες να υποβάλουν προσφορές, καθώς και κριτήρια κοινωνικής επιλεξιμότητας και αξιολόγησης σε **δημόσιες δημοπρασίες για ανανεώσιμη ενέργεια, σε καθεστώτα στήριξης και σε δημόσιες συμβάσεις ή σε συμβάσεις παραχώρησης** για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

46. Να αξιολογήσουν τις διανεμητικές επιπτώσεις, ώστε να διασφαλιστεί ότι το κόστος και τα οφέλη των ενεργειακών κοινοτήτων και των συστημάτων κοινής χρήσης ενέργειας κατανέμονται δίκαια και δεν θέτουν σε μειονεκτική θέση τους καταναλωτές που επιλέγουν να μη συμμετάσχουν.

47. Να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες που προορίζονται για το κοινό είναι επίσης προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας του παραρτήματος I της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([28]).

Ψηφιοποίηση και καινοτομία

48. Να διασφαλίσουν ότι οι ενεργειακές κοινότητες και οι τελικοί πελάτες έχουν **πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα του ενεργειακού συστήματος και της κατανάλωσης** σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων και τη διαλειτουργικότητα, ιδίως εκείνες που καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 24 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

49. Να προωθήσουν την ανάπτυξη και τη χρήση **ψηφιακών πλατφορμών ανοικτού κώδικα, προσβάσιμων** ([29]) **και κατάλληλων εργαλείων λογισμικού και τυποποιημένων διεπαφών** που καθιστούν δυνατή την κοινή χρήση ενέργειας, την πρόβλεψη της ζήτησης και τις υπηρεσίες ευελιξίας από τους τελικούς πελάτες και τις ενεργειακές κοινότητες, καθώς και να παρέχουν στήριξη για τον σχεδιασμό ενεργειακής κοινότητας, διασφαλίζοντας παράλληλα την κυβερνοασφάλεια και την προστασία των δεδομένων.

50. Να ενθαρρύνουν συμπράξεις καινοτομίας και συνεργασίες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που δοκιμάζουν **ψηφιακές λύσεις, λύσεις που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη και λύσεις έξυπνων δικτύων** εντός των ενεργειακών κοινοτήτων και των ομάδων κοινής χρήσης ενέργειας στο πλαίσιο ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων ή πιλοτικών προγραμμάτων που καθιστούν δυνατή τη μάθηση μέσω της πράξης.

Βρυξέλλες, 30 Απριλίου 2026.

Για την Επιτροπή
Dan JØRGENSEN
Μέλος της Επιτροπής

([27]) Σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας του παραρτήματος I της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882.

([28]) Οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

([29]) Οι διεπαφές που προορίζονται για το κοινό θα πρέπει να είναι προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας του παραρτήματος I της οδηγίας (ΕΕ) 2019/882.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σχέδιο δράσης για τις ενεργειακές κοινότητες

Με την ανακοίνωση COM(2026) 115 σχετικά με τη δέσμη ενεργειακών μέτρων για τους πολίτες, η Επιτροπή θέτει ως στόχο την αύξηση της εγκατεστημένης δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές των ενεργειακών κοινοτήτων έως και σε 90 GW. Για την άρση των τεχνικών και οικονομικών φραγμών για τις ενεργειακές κοινότητες και τη στήριξη των κρατών μελών στην εφαρμογή της παρούσας σύστασης, το παρόν σχέδιο δράσης καλύπτει πέντε τομείς:

1. Αποτελεσματικά ευνοϊκά πλαίσια
2. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση
3. Ευαισθητοποίηση και ανάπτυξη ικανοτήτων
4. Κοινωνική ένταξη και συμμετοχή του κοινού
5. Ψηφιακή καινοτομία και ενοποίηση συστημάτων

Για την παρακολούθηση της προόδου στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου δράσης, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την ενίσχυση των συμπράξεων μεταξύ των δημόσιων αρχών, των κοινοτήτων και της βιομηχανίας, η Επιτροπή προτίθεται:

— να αναπτύξει ένα σύνολο **δεικτών σε επίπεδο ΕΕ** για την παρακολούθηση της εξέλιξης και του αντικτύπου των ενεργειακών κοινοτήτων στο πλαίσιο του **συμβουλευτικού κόμβου πολιτών για την ενέργεια (στο εξής: CEAH)** και

— να διοργανώσει **διάλογο για την ενέργεια των πολιτών** από κοινού με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα δίκτυα συμφεροντούχων το 2028.

1. **Αποτελεσματικά ευνοϊκά πλαίσια**

Για την αντιμετώπιση της κανονιστικής αβεβαιότητας λόγω ελλιπούς ή καθυστερημένης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών της ΕΕ που ορίζουν τις κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας και τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών, η Επιτροπή σχεδιάζει:

— να αξιολογήσει την ανάγκη για περαιτέρω απλούστευση και ευθυγράμμιση των **ορισμών της ΕΕ**·

— να συνεχίσει τη συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενέργειας, τους διαχειριστές συστημάτων διανομής και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ενεργειακών κοινοτήτων όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας και της σύστασης της ΕΕ για τις ενεργειακές κοινότητες και την αυτοκατανάλωση στο πλαίσιο του ετήσιου ενεργειακού φόρουμ πολιτών και της ρυθμιστικής στρογγυλής τράπεζας για την ενεργειακή πολιτική για τους καταναλωτές·

— **να παρακολουθεί τους εθνικούς φραγμούς**, τις ορθές πρακτικές και τα ευνοϊκά πλαίσια στο πλαίσιο του CEAH και άλλων πρωτοβουλιών·

— να διερευνά ισχυρισμούς για **αθέμιτες πρακτικές μάρκετινγκ** όσον αφορά τις ενεργειακές κοινότητες ή την κοινή χρήση ενέργειας.

2. **Πρόσβαση σε χρηματοδότηση**

Για να βελτιώσει την πρόσβαση των ενεργειακών κοινοτήτων σε οικονομικά προσιτή και αξιόπιστη χρηματοδότηση, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση των ενδιάμεσων χρηματοδοτικών οργανισμών και των διαχειριστικών αρχών σχετικά με τις διαθέσιμες εγγυήσεις και τα ενωσιακά κονδύλια για τη στήριξη των ενεργειακών κοινοτήτων, καθώς και για να συνεχίσει την παροχή στήριξης μέσω επιχορηγήσεων σε πρώιμο στάδιο μέσω του μηχανισμού για τις ενεργειακές κοινότητες, η Επιτροπή προτίθεται:

— να ευαισθητοποιήσει τους ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς οργανισμούς και τις ενεργειακές κοινότητες σχετικά με τη χρήση των **εγγυήσεων του InvestEU για την αποδέσμευση οικονομικά προσιτών δανείων**, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, μέσω της πλατφόρμας Green Gateway (εργαλείο υποστήριξης, ηλεκτρονική επικοινωνία, διαδικτυακό σεμινάριο), ώστε να μεγιστοποιηθεί η αξιοποίηση του μέσου αυτού (2026)·

— να δημοσιεύσει, μέσω του CEAH, **εργαλειοθήκη χρηματοδότησης για την κοινοτική ενέργεια**, να καθοδηγεί το κοινό και τις κοινότητες ως προς πιθανά μοντέλα και επιλογές χρηματοδότησης και να διευκολύνει υπηρεσίες ευελιξίας και κοινής χρήσης ενέργειας, οι οποίες αναπτύσσονται με πρωτοβουλία των κοινοτήτων και είναι ενταγμένες στην αγορά (2026)·

— να συστήσει ομάδα εργασίας για τις ενεργειακές κοινότητες στο πλαίσιο του **δικτύου Ενέργειας και Διαχειριστικών Αρχών**, κατόπιν αρχικής αξιολόγησης των αναγκών των μελών και συναίνεσης ως προς τη σύστασή της, με σκοπό την ενίσχυση της αξιοποίησης των Ταμείων Συνοχής (2026)·

— να αναχρηματοδοτήσει τον **μηχανισμό για τις ενεργειακές κοινότητες μετά το 2027 με σκοπό να παρασχεθεί αρχική χρηματοδότηση** σε περισσότερες από 140 ενεργειακές κοινότητες για την εκπόνηση επιχειρηματικών σχεδίων κατά το προαναπτυξιακό στάδιο (2027).

3. **Ευαισθητοποίηση και ανάπτυξη ικανοτήτων**

Η πρόσβαση σε γνώσεις για την ενέργεια, σε οικονομικές και επιχειρηματικές δεξιότητες, σε τεχνική και νομική εμπειρογνωσία και σε ανάπτυξη ικανοτήτων είναι ουσιαστικής σημασίας για την ανάπτυξη, την επέκταση και την επαγγελματοποίηση των ενεργειακών κοινοτήτων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή σχεδιάζει:

— **να ενημερώνει τους πολίτες, τις τοπικές αρχές και άλλα πρόσωπα, όπως είναι οι γεωργοί και οι ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων**, σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις ευκαιρίες δημιουργίας ή στήριξης ενεργειακών κοινοτήτων, μέσω του Συμφώνου των Δημάρχων και ειδικής επικοινωνιακής εκστρατείας για τα δικαιώματα των καταναλωτών (2026)·

— **να παρέχει**, μέσω του CEAH, **τεχνική βοήθεια** στις ενεργειακές κοινότητες για την ανάπτυξη έργων αποθήκευσης, ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμης ενέργειας (2026)·

— να κινητοποιήσει χρηματοδότηση από το LIFE CET, ώστε να βοηθήσει τις ενεργειακές κοινότητες να αναπτυχθούν, να αποκτήσουν επαγγελματικό χαρακτήρα και να επεκτείνουν τα έργα και τις υπηρεσίες ανανεώσιμης ενέργειας, ιδίως μέσω δραστηριοτήτων μάθησης μεταξύ ομοτίμων και δευτεροβάθμιων δομών (2026).

4. **Κοινωνική ένταξη και συμμετοχή του κοινού**

Οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν να συμβάλουν στην κινητοποίηση του κοινού, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των ευάλωτων νοικοκυριών, και στη μείωση του αριθμού των νοικοκυριών που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, η οποία επηρεάζει επίσης δυσανάλογα τις γυναίκες και άλλες ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο διακρίσεων. Για την αξιοποίηση του δυναμικού αυτού, η Επιτροπή προτίθεται:

— να παρέχει τεχνική βοήθεια στις τοπικές αρχές για τη διευκόλυνση της **συμμετοχής ευάλωτων νοικοκυριών και νοικοκυριών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια** σε ενεργειακές κοινότητες μέσω του συμβουλευτικού κόμβου για την ενεργειακή φτώχεια (στο εξής: EPAH) (2026)·

— να συστήσει, στο πλαίσιο της **πλατφόρμας αγοραστών του δημόσιου τομέα**, μια «κοινότητα πρακτικής» για την προώθηση κριτηρίων κοινωνικής ένταξης στις δημόσιες συμβάσεις και στις συμβάσεις παραχώρησης (2026)·

— να δημοσιεύσει **οδηγό εφαρμογής σχετικά με τη συμμετοχή των πολιτών**, μέσω του CEAH και του EPAH, για τη στήριξη των υπευθύνων χάραξης πολιτικής στον εντοπισμό και τη στήριξη κοινωνικά συμπεριληπτικών ενεργειακών κοινοτήτων με πρωτοβουλία των πολιτών (2026)·

— να στηρίξει ευκαιρίες μάθησης μεταξύ ομοτίμων μέσω επιτόπιας κατάρτισης μεταξύ περιφερειών άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου σχετικά με τις **ενεργειακές κοινότητες**, μέσω της πρωτοβουλίας «Περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα που βρίσκονται σε μετάβαση» και άλλων σχετικών πλατφορμών (2027)·

— να δημοσιεύσει **τυποποιημένο υπόδειγμα σύμβασης για τη συνεργασία** μεταξύ των φορέων υλοποίησης έργων ανανεώσιμης ενέργειας και των ενεργειακών κοινοτήτων (2027).

5. **Ψηφιακή καινοτομία και ενοποίηση συστημάτων**

Με την αξιοποίηση του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών, των χώρων δεδομένων, της αποθήκευσης, της ενοποίησης των συστημάτων και των λύσεων έξυπνων δικτύων, οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν να αποτελέσουν αναπόσπαστο στοιχείο του σύγχρονου ενεργειακού συστήματος και να μειώσουν τους λογαριασμούς ενέργειας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή σχεδιάζει:

— να κινητοποιήσει χρηματοδότηση από το LIFE CET για τη στήριξη πόλεων και τοπικών εταίρων, όπως οι ενεργειακές κοινότητες, ώστε **να αναπτύξουν έξυπνες λύσεις** (όπως οι κοινοτικές μπαταρίες, οι υποδομές φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, τα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης κ.λπ.), οι οποίες συμβάλλουν στη βελτιστοποίηση της τοπικής κοινής χρήσης ενέργειας και στην αξιοποίηση της ευελιξίας (2026)·

— να προωθήσει την ενσωμάτωση των ενεργειακών κοινοτήτων στον **τοπικό ενεργειακό σχεδιασμό** μεταξύ των υπογραφόντων του Συμφώνου των Δημάρχων και μέσω τοπικών διαλόγων για την ενέργεια με τους πολίτες που διοργανώνονται στο πλαίσιο του CEAH (2026)·

— να διαθέσει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» για τη στήριξη **μικροδικτύων με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων και τοπικών δικτύων θέρμανσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας** στο πλαίσιο της αποστολής για τις πόλεις (2026-2027)· να διαθέσει χρηματοδότηση ύψους 12 εκατ. EUR από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» για τη στήριξη της ανάπτυξης **αλγορίθμων πρόβλεψης που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη** με σκοπό τη βελτιστοποίηση της αξίας της κοινής χρήσης ενέργειας για το σύστημα και τις κοινότητες (2026)·

— να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο οι **τοπικές αγορές ενέργειας σε κλίμακα δικτύου διανομής** θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στην αγορά χονδρικής με τυποποιημένο τρόπο, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα μικρά, κατανεμημένα ενεργειακά συστήματα μπορούν να λειτουργούν αποδοτικά και να καθιστούν δυνατή την κλιμακούμενη ευελιξία (2027).